

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Predloženým návrhom zmien a doplnení Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky sa upravuje postavenie poradných orgánov vlády Slovenskej republiky a verejnosti pri pripomienkovaní návrhov zákonov v nadväznosti na zmenu legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky schválených 14. decembra 2022 a zmeny v praktickom uplatňovaní pripomienkovania poradných orgánov vlády Slovenskej republiky vo vzťahu k nastaveniu fungovania portálu Slov-lex. Cieľom predkladaného návrhu je poslnenie postavenia poradných orgánov vlády Slovenskej republiky pri pripomienkovaní legislatívnych návrhov, pretože v súčasnosti nemôžu predkladať zásadné pripomienky k legislatíve a to napriek tomu, že si tieto poradné orgány vláda Slovenskej republiky zriadila práve za účelom zlepšenia tvorby právnych predpisov zahrnutím relevantných subjektov do normotvorby, dokonca ich postavenie je horšie ako postavenie verejnosti, ktorej sa podarí získať podporu pod hromadnú pripomienku. Druhým zámerom je vypustiť škodlivú úpravu legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky týkajúcu sa účasti verejnosti na pripomienkovaní legislatívnych návrhov tým, že sa obmedzuje na predkladanie a získavanie podpory pod hromadné pripomienky len na používanie portálu Slov-lex, ktorý je však užívateľsky neprehľadný a reálne tak predstavuje prekážku participácie verejnosti tvorbe právnych predpisov.

Návrh zmien a doplnení Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a súčasne sú v súlade s právom Európskej únie.

Návrh zmien a doplnení Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, na služby verejnej správy pre občana, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

B. Osobitná časť

K bodu 1:

Legislatívne pravidlá Vlády SR doteraz jasne neupravovali postavenie pripomienkujúcich subjektov, ktorými sú poradné orgány Vlády SR – Rady vlády SR a tiež splnomocnenci Vlády SR zriadené v zmysle § 2 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii a činnosti vlády a o organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Navrhujeme teda jasne upraviť ich postavenie tak, že aj oni môžu predkladať zásadné pripomienky, s ktorými je potrebné sa v rámci legislatívneho procesu vysporiadať. Tieto poradné orgány vlády Slovenskej republiky často zastupujú záujmy zraniteľných skupín či verejnosti. Tým sa poskytuje dostatočná záruka, že budú tieto skupiny a verejnosť reprezentované v legislatívnom procese aj prostredníctvom svojich zástupcov, či orgánov, ktoré na tento účel priamo zriadila Vláda SR. V súčasnosti nie sú poradné orgány vlády súčasťou legislatívneho procesu a ich postavenie je slabšie ako hromadná pripomienka občanov, ktorá dosiahne kvórum 500 podpisov. Vláda sa vo svojom programovom vyhlásení (a následných viacerých akčných plánoch) zaviazala podporiť participáciu v rámci legislatívneho procesu. Posilnenie postavenia vlastných poradných orgánov, ktoré si zriadila na zastupovanie vybraných skupín, považujeme v rámci legislatívneho procesu za kľúčovú kompetenciu. Vznesenie zásadnej pripomienky neznamena,

že bude akceptovaná. Otvorí sa však možnosť dialógu predkladateľa s jednotlivými subjektami a povinnosť vysporiadať sa so stanoviskami poradných orgánov, ktorých úlohou je zlepšiť kvalitu navrhovaných legislatívnych úprav.

K bodu 2:

Zmenou Legislatívnych pravidiel Vlády SR zo dňa 14.12.2022 bola od 1.7.2023 odobratá verejnosti možnosť predkladať hromadné pripomienky aj iným spôsobom ako cez portál Slov-lex a zároveň aj podporu pod hromadné pripomienky verejnosti je potrebné zbierať výlučne prostredníctvom tohto portálu. Táto zmena predstavuje podstatné sťaženie prístupu verejnosti k účasti na pripomienkovaní právnych predpisov. Za zásadný zásah považujeme predovšetkým zbieranie podpisov pod hromadnú pripomienku výlučne prostredníctvom portálu Slov-lex, kde je potrebné vykonať registráciu, alebo je potrebné sa na portál prihlásiť prostredníctvom Slovensko.sk použitím elektronického občianskeho preukazu (pričom v súčasnosti dokonca táto funkcionálnosť portálu nie je k dispozícii). Zároveň je potrebné vyhľadať príslušný návrh na portáli, potom je potrebné vyhľadať príslušnú pripomienku a až následne je možné pripomienku podpísať. Celý proces je pomerne komplikovaný aj pre skúseného užívateľa portálu Slov-lex, nie to ešte pre bežnú verejnosť.

V súčasnosti sa na zbieranie podpisov pod hromadné pripomienky preto využívali iné webové stránky – changenet.sk, peticie.com alebo mojpeticia.sk, alebo sa zbierali podpisy offline prostredníctvom hárkov. Tieto webové stránky uľahčujú celý proces podpory hromadnej pripomienky, ktorý je vďaka nim jednoduchý a zrozumiteľný pre širokú verejnosť. Uľahčujú tak aktívnym občanom možnosť realizovať svoje práva na participáciu na tvorbe právnych predpisov a verejných politík. Podpisy pod hromadné pripomienky verejnosti nie je možné ľahko „sfalšovať“, pretože hárk s podporou pre hromadné pripomienky obsahujú množstvo osobných údajov (meno, priezvisko, adresa pobytu, emailová adresa). Napríklad portál MojaPetícia.sk zároveň vyžaduje od subjektov, ktoré podporujú hromadnú pripomienku, potvrdenie podpisu prostredníctvom linku zaslaného do emailu. Vytvárajú tak jednoduchý, vhodný nástroj na podporu participácie občanov prostredníctvom podpory hromadných pripomienok a zmien v právnych predpisoch a iných návrhoch na rozdiel od používania portálu Slov-lex. Alternatívou je umožnenie splnomocnenému zástupcovi verejnosti v zmysle čl. 14 ods. 6 legislatívnych pravidiel vlády vložiť zoznam podporujúcich subjektov priamo na portál Slov-lex alebo zaslanie prostredníctvom elektronickej pošty predkladateľovi materiálu.

Zároveň vláda SR sa vo svojom programovom vyhlásení zaviazala mimo iného k tomu, že zásadným spôsobom posilní princíp právnej istoty, a to prípravou vládnych návrhov zákonov a nastavením pravidiel legislatívneho procesu tak, aby stabilita a predvídateľnosť boli imanentnými pre výsledky legislatívneho procesu a zabezpečí, aby nedochádzalo k prijímaniu všeobecne záväzných právnych predpisov bez ich náležitého prerokovania, osobitne s dotknutými subjektami a verejnosťou, a to najmä tým, že sa zasadí o to, aby sa neodôvodňovane neobchádzalo medzirezortné pripomienkové konanie.

Návrh zmien a doplnení Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky

Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky schválené uznesením vlády Slovenskej republiky zo 4. mája 2016 č. 164 v znení uznesenia vlády Slovenskej republiky z 28. septembra 2016 č. 441, uznesenia vlády Slovenskej republiky z 23. mája 2018 č. 251, uznesenia vlády Slovenskej republiky z 29. mája 2019 č. 242, uznesenia vlády Slovenskej republiky z 15. júla 2020 č. 466 a uznesenia vlády Slovenskej republiky z 14.12.2022 č. 787 sa menia a dopĺňajú takto:

1. V čl. 13 sa za ods. 3 vkladá ods. 4, ktorý znie:

„ (4) Oznam o zverejnení návrhu zákona (odsek 2) zašle predkladateľ poradným orgánom vlády⁴⁾, ktoré môžu v rámci pripomienkového konania predkladať pripomienky. V prípade, že niektorý z poradných orgánov vlády vznesie zásadnú pripomienku, postupuje sa v súlade s čl. 14 ods. 4 a 5.“.

Nasledujúce odseky sa primerane prečísľujú.

Poznámka pod čiarkou č. 4 znie:

„4. § 2 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.“.

2. V čl. 13 ods. 9 a v čl. 14 ods. 6 sa vypúšťa počiaroknutie textu, hviezdička a poznámka pri hviezdičke na strane 11 a 12.